

บุคคลต้นแบบ

โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนบ้านแดนสามัคคี
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ)
อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

“...การทำทฤษฎีใหม่นี้มิใช่ของง่าย ๆ แล้วแต่ที่ แล้วแต่โอกาส และแล้วแต่งบประมาณ
เพราะว่าเดี๋ยวนี้ประชาชนทราบถึงทฤษฎีใหม่นี้กว้างขวางและแต่ละคนก็อยากได้
ให้ทางราชการอุดหนุนแล้วช่วย แต่มันไม่ใช่สิ่งง่ายนัก บางแห่งอุดแล้วไม่มีน้ำ
แม้จะมีฝนน้ำก็อยู่ไม่ได้ เพราะว่ามันเร็ว หรือบางทีก็เป็นพื้นที่ที่รับน้ำไม่ได้
ทฤษฎีใหม่นี้จึงต้องมีพื้นที่ที่เหมาะสมด้วย...ฉะนั้น การที่ปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่
หรืออีกนัยหนึ่ง ปฏิบัติเพื่อหาน้ำให้แก่ราษฎร เป็นสิ่งที่ไม่ใช่ง่าย ต้องช่วยกันทำ...”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๘ ณ ศาลาดุสิดาลัย

สารบัญ

๒ นายประชิด ศรีเสน

นายวิศักดิ์ อารมณ์สวะ **๕**

๗ นายจันทรที โคตรดก

นางทิพภาภรณ์ สมบัติภูธร **๑๐**

๑๓ นายศรารุช คณกล้า

นางวัลณารัตน์ นวลบัตร **๑๖**

๑๙ นายณัฐธินยา เครือสัวส์ดี

นางทับทิม เพาะชม **๒๑**

๒๓ นายอุทัย ไสลำเพาะ

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายประชิด ศรีเสน
วัน/เดือน/ปีเกิด ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๐๘ อายุ ๖๐ ปี
ที่อยู่ เลขที่ ๒๐/๑ หมู่ ๗ ต.สงเปือย
อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์
เบอร์โทรศัพท์ ๐๖๑ - ๔๙๓๕๗๐๙

๒. ความเป็นมา

นายประชิด ศรีเสน เดิมเป็นคนจังหวัดกาฬสินธุ์ ออกจากบ้านไปทำงานรับจ้างทั่วไป อยู่ในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภายหลังประสบปัญหาเรื่องรายได้ที่ไม่เพียงพอ จึงตัดสินใจกลับภูมิลำเนา บ้านเกิด ต่อมาในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้พระราชทานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยั้ง (ตอนบน) และขยายพื้นที่รับน้ำสู่แปลงเกษตร พอมีน้ำจึงเกิดแนวคิดต่อยอดการทำเกษตร เริ่มจากการเข้ารับอบรม ศึกษาดูงาน หาความรู้หาประสบการณ์ จากทุกหน่วยงานที่เชิญเข้าร่วมอบรม จากนั้นนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง โดยการน้อมนำแนวคิดของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาใช้ และแบ่งพื้นที่ออกเป็นอัตราส่วน ๓๐-๓๐-๓๐-๑๐ ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งปัจจุบันอาชีพหลักคือทำนา นอกเหนือจากทำนาเริ่มนำกล้วยน้ำว้า กล้วยหอมทอง มาปลูกตามคันนา ก่อน หลังจากนั้นก็ค่อยๆ ปลูกพืชผัก ไม้ผลหลากหลายชนิด เริ่มจากปลูกกิน แล้วแบ่งญาติพี่น้อง เหลือกินก็ขายเป็นรายได้ในครัวเรือน เช่น พริก มะเขือเทศ ผักชี ลิ้นจี่ กระเทียม เลี้ยงวัว เลี้ยงหมู เลี้ยงปลา และมีการรวมกลุ่มเกษตรกรเกิดขึ้นชื่อว่า “กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่” มีสมาชิก จำนวน ๕๐ คน และจัดตั้งแปลงของตนเองเป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ปัจจุบันครอบครัวมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้เพียงพอ และการทำเกษตรผสมผสานสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวได้ตลอดทั้งปี

๓. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

ปัจจุบันทำเกษตรแบบผสมผสาน ด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมา และการพัฒนาองค์ความรู้ ในการประกอบอาชีพเกษตรที่โดดเด่น ทำเกษตรอินทรีย์ โดยผลิตปุ๋ยเอง นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ เกิดความภาคภูมิใจ ได้รับโล่ และเกียรติบัตรหลายด้าน ยกตัวอย่างเช่น

๑. เป็นผู้นำเกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
๒. ได้รับรางวัลผลงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒ ประเภทเกษตรทฤษฎีใหม่
๓. ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ ในการประกวดเกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำไร่นาสวนผสม ปี ๒๕๔๙
๔. รางวัลเกษตรกรดีเด่นสาขาอาชีพทำไร่นาสวนผสม ระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๐
๕. ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ เกษตรกรสาขาทำไร่นาสวนผสม ระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๔
๖. ผ่านการประเมินกิจกรรมเกษตร ๑ ไร่ ไม่ยากจน ระดับเกรด A
๗. เป็นเกษตรกรตัวอย่าง(ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่) เป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ประเพณีประชาชนทั่วไป

๔. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้การผลิต

๑. มีการปลูกไม้ผล และพืชผักแบบอินทรีย์ ลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้ปุ๋ยคอกกับน้ำหมักชีวภาพที่ทำเอง
๒. มีการเลี้ยงปลา ลดต้นทุนการผลิตโดยการให้ฟางและมูลสัตว์ (แซนด์วิช)

๕. การตลาด

ผลผลิตที่ได้นำไปจำหน่ายภายในชุมชนและโรงพยาบาล ออกร้านนิทรรศการตามหน่วยงานราชการ ทั้งนี้ ลูกค้าสามารถมารับผลผลิตหรือเก็บผลผลิตเองได้ที่แปลง มีการกำหนดราคาร่วมกันระหว่างผู้ผลิตและลูกค้า จนเป็นที่พอใจทั้ง ๒ ฝ่าย หลังนำไปลูกมะเขือเทศส่งโรงงานต่างอย จังหวัดสกลนคร

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ยึดหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความสนใจ ศึกษา ค้นหาคำความรู้จากประสบการณ์ การอบรมศึกษาดูงาน
๓. มีความขยัน ทำอย่างสม่ำเสมอ
๔. มีใจรักในสิ่งที่ทำ

๗. แนวคิดในการทำงาน

“ต้องเริ่มจากตนเองก่อน ก่อนจะไปช่วยเหลือผู้อื่น”

๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพ

น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาปรับใช้ ลงมือทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่ฝืนตัวเอง ทำเกษตรตามแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่

๙. รายได้

รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย คงเหลือประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๑๐. ภาพแปลง

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายวิศักดิ์ อารมณฺ์สวะ
วัน/เดือน/ปีเกิด ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ อายุ ๕๗ ปี
ที่อยู่ เลขที่ ๓๒/๑ หมู่ ๗ ต.คุ่มแก้ว
อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์
เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๔-๗๑๘๘๙๔๒

๒. ความเป็นมา

นายวิศักดิ์ อารมณฺ์สวะ เดิมไปทำงานรับจ้างที่ต่างจังหวัด เมื่อปี ๒๕๕๒ ได้ขอที่ดินจากบิดามารดา เพื่อจะทำการเกษตร ตอนแรกมีแค่แปลงนา ทำนาปลูกข้าวอย่างเดียว หลังฤดูทำนาก็ไม่มีอะไรทำ ปลูกพืชอย่างอื่นไม่ได้ ต่อมาในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้พระราชทานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยั้ง (ตอนบน) และขยายพื้นที่รับน้ำ สู่แปลงเกษตร พอมีน้ำจึงเกิดแนวคิดต่อยอดการทำเกษตร โดยเริ่มจากการศึกษาการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปศึกษาดูงานจากคนที่ทำแล้วประสบความสำเร็จ จากนั้นกลับมาพัฒนาแปลงของตนเอง ตอนนี้ผลผลิตข้าวได้ประมาณ ๖๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี พอหลังฤดูทำนา ก็หันมาปลูกพืช เช่น ถั่ว ข้าวโพด ทำเกษตรแบบผสมผสาน เลี้ยงปลา เลี้ยงกิ้งก่ามกราม ทำกินในครัวเรือน เหลือก็แบ่งขาย มีรายได้พออยู่พอกิน พึ่งพาตนเองได้ ภายหลังก็พัฒนาตนเองสู่การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ จัดตั้งกลุ่ม มีสมาชิกทั้งหมด ๕๐ คน และเป็นศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเขาวง

๓. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

ปัจจุบันทำเกษตรผสมผสาน และจากประสบการณ์ทำให้มีองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพที่โดดเด่น ทางด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ประสบความสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจและได้รับเกียรติบัตรหลายด้าน ยกตัวอย่างเช่น

๑. เป็นหมอดิน ผู้อนุรักษ์ดินและน้ำแห่งบ้านโนนสูง จังหวัดกาฬสินธุ์
๒. เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ของกรมพัฒนาที่ดิน
๓. ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๗ ตำบลคุ่มแก้ว อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้การผลิต

นำความรู้เกี่ยวกับการนำมูลสัตว์และใบไม้แห้ง มาทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เพื่อลดต้นทุน

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๒. อาชีพการเกษตรทำให้ชีวิตมีความมั่นคงได้

๔. มีใจรักในสิ่งที่ทำ

๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพ

๙. รายได้

๑๐. ภาพกิจกรรม

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายจันทร์ที โคตรตก
วัน/เดือน/ปีเกิด ๙ ตุลาคม ๒๕๑๐ อายุ ๕๘ ปี
ที่อยู่ เลขที่ ๓๐๖ หมู่ ๑๓ ต.คุ่มเก่า
อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์
เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๔-๕๑๑๖๕๑๖

๒. ความเป็นมา

นายจันทร์ที โคตรตก เดิมเป็นคนจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบอาชีพขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปตามตลาดนัด หลังจากนั้น โครงการอุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์ เกิดขึ้นตามพระราชดำรินในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่มาয়พื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำลำพะยัง อำเภอกุฉินารายณ์ ทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการทำการเกษตรอย่างเพียงพอตลอดปี จากนั้นก็เกิดเป็นแนวคิดที่ว่า ในเมื่อมีน้ำ ที่พอหลวงสร้างให้ เราหันมาทำเกษตรที่ทำให้เกิดรายได้จะดีไหม ด้วยที่เรามีพื้นฐานการทำการเกษตรอยู่แล้ว จึงเริ่มจากการปลูกผักในพื้นที่เล็กๆ ปลูกแค่พออยู่พอกิน ขณะนั้นขายเสื้อผ้าและปลูกผักควบคู่กันไป โดยเริ่มจากการปลูกผักที่ต้องกินต้องใช้เป็นประจำ เช่น หอม ชีหอม จะสังเกตเห็นว่า ผักที่ซื้อมาพอแช่ตู้เย็นคืนเดียว ก็ซ้ำ เน่า เลยเกิดความคิดที่จะพัฒนาส่วนนี้ โดยทำเป็นผักอินทรีย์ เริ่มจากการลงทุนน้อยๆ ใช้ท่อพีวีซีทำเป็นหลังคา หลังจากเหลือกิน ก็ขาย ทำให้เกิดรายได้ทุกวัน ภายหลังลูกชายเรียนจบรับราชการทหาร และลูกสาวสอบติดคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก็เลิกขายของหันมาตั้งใจทำเกษตร เนื้อที่ทั้งหมด ๔ ไร่ แบ่งเป็นนาข้าว ๓ ไร่ ปลูกผัก ๒ ไร่ (ผักตระกูลสลัด, หอมแบ่ง, ชี, ชีหอม) ไม้ผล ๓ ไร่ และสระ ๑ ไร่ โดยเริ่มทำงานตั้งแต่ ๔ ทำไปเรื่อย ๆ แดดร้อนก็พัก บางวันจุดตะเกียงทำงานถึงกลางคืน พอผักโตแรกๆ ก็แบ่งให้ชาวบ้านกิน เหลือกินก็ขาย ต่อมาเกิดแนวคิดที่จะพัฒนาตนเองสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ ๒ เริ่มจัดตั้งกลุ่ม ชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีคนรุ่นใหม่ ตามรอยพ่อ วิถีภูไทเขาวงกลุ่มแปลงใหญ่ “ผักเขาวงอุโมงค์ลอดภูเขา” มีสมาชิกจำนวน ๓๐ คน ซึ่งการขายผลผลิตในแปลงสามารถทำให้ครอบครัวมีพออยู่ พอกิน แบ่งปันได้และที่สำคัญ “ครอบครัวไม่มีหนี้”

๓. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

ปัจจุบันทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน เป็นที่รู้จักในชุมชน จากประสบการณ์การทำเกษตร ได้พัฒนาองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพที่โดดเด่น คือการทำนาแบบอินทรีย์ ๑๐๐% การผสมดินปลูกและต่อยอดกลุ่มด้วยการผสมดินปลูกจำหน่ายให้สมาชิกกลุ่มและขยายไปในพื้นที่ใกล้เคียง เทคนิคการทำน้ำหมักจากหัวปลาเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน และน้ำหมักจากต้นกล้วยเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืช เกิดความภาคภูมิใจ และได้รับเกียรติบัตรหลายด้าน ยกตัวอย่างเช่น

๑. เป็นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

๒. เป็นศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนตำบลคุ้มเก่า

๓. เป็นแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผัก จังหวัดกาฬสินธุ์

๔. ผลผลิตผักที่ปลอดภัยจำหน่ายสู่ตลาดผู้บริโภค

๕. เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาวง (ศูนย์หลัก)

๖. สามารถขยายผลและเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

๔. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้การผลิต

๑. การทำน้ำหมักปุ๋ยจากหัวปลา เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดิน

๒. การทำน้ำหมักปุ๋ยจากต้นกล้วย เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืช

๓. การผสมดินปลูกไว้ใช้เอง และต่อยอดการทำดินปลูกจำหน่ายเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม

๕. การตลาด

จำหน่ายผลผลิตที่ได้ให้แก่คนในชุมชน ตลาด โรงพยาบาล และกลุ่มลูกค้าที่รักสุขภาพ ราคาขายคงที่ ไม่ผันแปรตามฤดูกาล มีการแปรรูปผักเป็นสลัดโรล จำหน่ายกล่องละ ๓๕ บาท

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

๓. ใส่ใจในการทำการเกษตร สนใจหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

๔. ทำในสิ่งที่เกิดรายได้ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

๗. แนวคิดในการทำงาน

“ทำเกษตรไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ก็ไม่เคยท้อ”

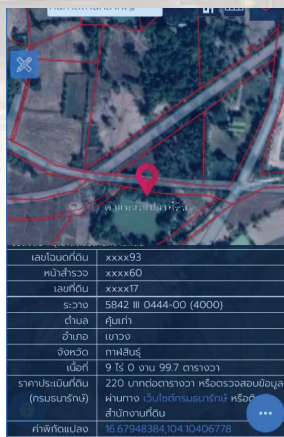
๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพ

ยึดหลักแนวคิดตามตำราศาสตร์พระราชฯ ทำให้มีการวางแผน มีการทำเกษตรแบบใหม่ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ พออยู่ พอกิน พอมี พอใช้ และภูมิใจที่ได้ทำเกษตรทฤษฎีใหม่

๙. รายได้

รายได้อยู่ที่ ๕๐๐-๑,๐๐๐ บาท/วัน

๑๐. ภาพกิจกรรม

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นางทิพภาภรณ์ สมบัติภูธร
วัน/เดือน/ปีเกิด ๑๘ ธันวาคม ๒๕๓๗ อายุ ๕๑ ปี
ที่อยู่ เลขที่ ๑๒ หมู่ ๑๑
ต.สงเปือย อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์
เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๒-๒๔๙๕๓๖๓

๒. ความเป็นมา

นางทิพภาภรณ์ สมบัติภูธร เดิมทำธุรกิจส่วนตัว (ปั้มน้ำมัน) เป็นหลัก สามเป็นข้าราชการครู เดิมมีพื้นฐานทางด้านเกษตรทำนาปลูกพืชผักเป็นประจำ รักในอาชีพเกษตร แต่ต้องทำอาชีพอื่นควบคู่กันไป เนื่องจากค่าใช้จ่ายในครัวเรือนในแต่ละเดือนสูง ภายหลังเศรษฐกิจไม่ค่อยดี ธุรกิจปั้มน้ำมันต้นทุนค่อนข้างสูง ประกอบกับผลผลิต ในแปลงเริ่มมีมาก เลยเกิดแนวคิดที่จะนำผลผลิตในแปลงของตนเองที่ปลูกไว้ตามคันทนามาแปรรูปก่อให้เกิดรายได้ จึงทำอาชีพขายส้มตำและน้ำปั่นเสริม กลับกลายเป็นว่าค้าขายรายได้ดี ต้นทุนต่ำ กำไรเยอะ จึงเลิกทำปั้มน้ำมัน แล้วหันมาค้าขายควบคู่กับการทำเกษตร ต่อมาสามีลาออกจากอาชีพครูและหันมาทุ่มเทในการทำเกษตรมากขึ้น การเกษตรสามารถสร้างรายได้ให้แค่ครอบครัวพอมี พอกิน พอใช้ ภายหลังคิดต่อยอดการเกษตรโดยเพิ่มเติมองค์ความรู้และเข้ารับการอบรมจากส่วนราชการหลายๆ หน่วย แล้วนำมาปรับใช้ในแปลงของตนเอง สิ่งที่ดีต่างจากคนอื่นคือทำคันทนาให้ใหญ่ เพื่อปลูกพืชผสมผสาน และปลูกหญ้าแฝกป้องกันการพังทลายของดิน ปรับเปลี่ยนการทำนาจากการปลูกข้าว เดิมปลูกข้าวเหนียว กข ๖ อย่างเดียว เปลี่ยนเป็นปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ และข้าวเหนียวดำ ซึ่งเมื่อก่อนคนปลูกน้อยและผลผลิตของตนเองยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย แต่ปัจจุบันด้วยความพยายามผลักดันสินค้าของตนเองให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในกลุ่มคนรักสุขภาพ ทำให้ครอบครัวมีรายได้ดีขึ้น

๓. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

ปัจจุบันทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน จากประสบการณ์และองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ ที่โดดเด่น คือการทำคันทนาใหญ่ ปลูกข้าวในนา ปลูกพืชผักอื่นๆ บนคันทนา ประกอบกับการทำปุ๋ยชีวภาพและการนำผลผลิตในแปลงมาแปรรูปและจำหน่าย ต้นทุนต่ำกำไรเยอะ เกิดรายได้ที่ยั่งยืนในครัวเรือน

๔. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้การผลิต

ด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมา ทำให้มีความเชี่ยวชาญในการเก็บและคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว และการทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการเกษตร

การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่า

๑. นำพืชผักผลไม้ไม่แปรรูปมาเป็นวัตถุดิบในการทำส้มตำ และน้ำปั่นผลไม้สดแก้วละ

๒๐-๒๕ บาท

๒. นำมะม่วงมาแปรรูปเป็นมะม่วงกวน ราคาถ่วงละ ๒๐ บาท

๓. นำกล้วยมาแปรรูปเป็นกล้วยตาก ราคาถ่วงละ ๒๐ บาท

๔. นำปลามาแปรรูปเป็นปลาแห้งแดดเดียว

๕. การตลาด

จำหน่ายให้แก่คนในชุมชน ตลาด นิทรรศการ งานต่างๆ ของส่วนราชการ และจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ โดยผู้ซื้อรับผิดชอบต่อค่าขนส่งเอง

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ยึดหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. มีใจรักในสิ่งที่ทำ

๓. มีความพยายาม

๔. มีการต่อยอดอยู่เสมอ

๕. ช่างสังเกต

๗. แนวคิดในการทำงาน

“ความสุขเกิดที่บ้าน”

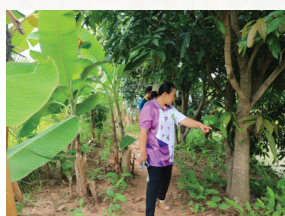
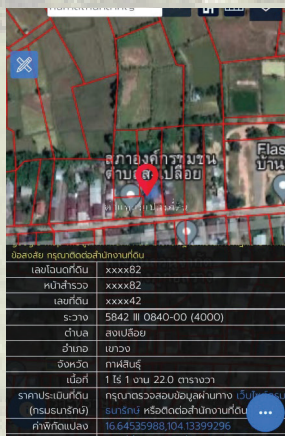
๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพ

ยึดหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของรัชกาลที่ ๙ เน้นผลิตจริง ตรวจสอบได้ ใช้พื้นที่อย่างจำกัด แต่มีครบทุกอย่าง และมีการคิดพัฒนาต่อยอดเรื่อย ๆ

๙. รายได้

รายได้อยู่ที่ ๗๐๐-๑,๐๐๐ บาท/วัน

๑๐. ภาพกิจกรรม

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นายศรารัฐ คนกล้า
วัน/เดือน/ปีเกิด ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ อายุ ๔๑ ปี
ที่อยู่ เลขที่ ๗๐ หมู่ ๑ ต.สงเปือย
อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์
เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๔-๑๑๐๙๘๙๐

๒. ความเป็นมา

นายศรารัฐ คนกล้า เดิมประกอบอาชีพเป็นช่างโรงงานอิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ประมาณ ๘ ปี จุดพลิกผันก็คือคุณแม่ป่วย จึงตัดสินใจลาออกจากงานกลับมาบ้านเกิด เพื่อจะกลับมาดูแลคุณแม่ และกลับมาทำอาชีพเกษตรกร โดยขอพื้นที่ทำการเกษตรจากคุณตา เริ่มจากปลูกไผ่เลี้ยงและปลูกผักหวาน ลองผิดลองถูกด้วยตนเองอยู่สักพักหนึ่ง แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะขาดแหล่งน้ำ ขาดประสบการณ์ ประกอบกับในช่วงเวลานั้น ยังไม่รู้แหล่งที่เป็นองค์ความรู้ แต่ก็ไม่ท้อ ยังพยายามศึกษาเรียนรู้ หาแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่อยมา จนประสบความสำเร็จในการปลูกไผ่เลี้ยงและผักหวาน ใช้เวลาเรียนรู้อยู่ประมาณ ๓ ปี จนพัฒนาความรู้สู่การเพาะพันธุ์เอง เกิดเป็นรายได้ ภายหลังเริ่มคิดหาความรู้เพื่อต่อยอดอาชีพ เกษตร โดยเข้าร่วมอบรมศึกษาดูงานจากหลายๆ แห่ง จนกระทั่งเข้าร่วมการอบรมหลักสูตร พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer เป็นผู้มีคุณสมบัติและได้รับคัดเลือกให้เป็น Young Smart Farmer จากนั้นเข้าร่วมโครงการ โคก หนอง นา โมเดล และโครงการขยายผล เกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ในปี ๒๕๖๓ ได้รับการสนับสนุนบ่อบาดาลผิวดิน (โซล่าเซลล์) และปี ๒๕๖๔ ได้รับโรงเรือนพร้อมแคร่ปลูกผัก จากสำนักงาน กปร. นอกจากนี้ยังมองว่าการทำเกษตร ตามศาสตร์พระราชา หรือโคก หนอง นา คือการแก้วิกฤตในพื้นที่ภูมิสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ เป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ว่าอนาคตจะเกิดวิกฤตอะไรขึ้น โคก หนอง นา สามารถแก้ปัญหาวิกฤต ต่างๆ ได้ เป็นการอนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าไม้

๓. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

ปัจจุบันทำเกษตรผสมผสาน จากประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้เกิดองค์ความรู้ในการ ประกอบอาชีพ ที่โดดเด่น คือประสบความสำเร็จในการปลูกไผ่เลี้ยง และผักหวาน สู่การเพาะ

และขยายพันธุ์ เกิดความภาคภูมิใจ ผ่านการอบรมและได้รับเกียรติบัตรหลายด้าน ยกตัวอย่าง เช่น

๑. การฝึกอบรมระยะสั้นการพัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบ โคก หนอง นา โมเดลประจำปี ๒๕๖๕
๒. การฝึกอบรมโครงการพัฒนาทักษะการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตร การพัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง รุ่นที่ ๙
๓. การอบรมหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปี ๒๕๖๑
๔. การฝึกอบรมโครงการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่
๕. การนำเสนอแผนธุรกิจ Business Model Canvas หลักสูตรโครงการทายาทเกษตรกรมืออาชีพ
๖. เป็น Young Smart Farmer ปี ๒๕๖๑

๔. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้และการผลิต

การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ลองผิดลองถูก ใส่ใจใส่ใจในการทำงาน หมั่นศึกษาค้นคว้า ต่อยอด และพัฒนาสู่ความยั่งยืน ควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมูลสัตว์มาทำปุ๋ยคอกไว้ใช้ในแปลง ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และลดต้นทุนการผลิต

การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่า

นำหน่อไม้มาแปรรูปเป็นหน่อไม้บับขายนอกฤดู ราคาอยู่ที่บับละ ๕๐๐ บาท

๕. การตลาด

พืชผัก นำไปจำหน่ายภายในชุมชน ส่วนมากไม่พอขาย ส่วนหน่อไม้บับ ขายในชุมชน และขายออนไลน์ (pre-order) โดยผู้ซื้อออกค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ยึดหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ความเพียร ความอดทน อุทิศเวลา
๓. มีการพัฒนาทักษะของตนเองอยู่เสมอ
๔. มีเป้าหมาย และจุดยืนชัดเจน
๕. ลงมือทำอย่างจริงจัง

๗. แนวคิดในการทำงาน

“ให้เงินมาหาเรา โดยการที่เราผลิตสิ่งที่ตลาดต้องการ”

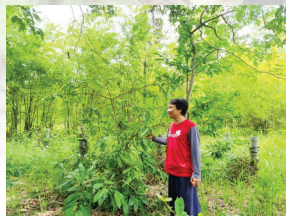
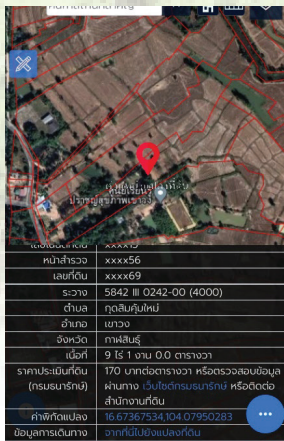
๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพ

ยึดหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบกับทำโคก หนอง นา โมเดล ในการบริหารพื้นที่ตาม ศาสตร์พระราชา พร้อมกับการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง

๙. รายได้

รายได้อยู่ที่ ๓๐๐-๕๐๐ บาท/วัน

๑๐. ภาพกิจกรรม

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นางวัลณรัตน์ นวลบัตร
วัน/เดือน/ปีเกิด ๒๘ กันยายน ๒๕๑๔ อายุ ๕๔ ปี
ที่อยู่ ๑๖๒ หมู่ ๘ ต.กุดสิม-คึมใหม่
อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์
เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๒-๑๒๒๓๖๑๖

๒. ความเป็นมา

จุดเริ่มต้นการทำอาชีพเกษตรกร คือความคิดแค่อยากมีรายได้มาดูแลสมาชิกในครอบครัว แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มตรงไหน อย่างไร จนในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีโครงการปลูกกล้วยอาชีวะ เป็นโครงการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสำหรับคนที่อยากฝึกอาชีพ และหลักสูตรการฝึกอาชีพก็ตอบโจทย์ตนเอง จึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ หลังจากที่ได้ เข้าร่วมโครงการก็ค้นพบตนเอง และเกิดแนวคิดในการทำเกษตร โดยเริ่มจากการทำเกษตรแบบอินทรีย์ ปลูกพืชผักสวนครัว ต่อมาเกิดความคิดต่อยอดจากเดิมที่มีอยู่ จึงพยายามศึกษาหาความรู้จากหลาย ๆ แห่ง จนกระทั่งมาพบเรื่องการปลูกเห็ดระโงก ต้นทุนต่ำกำไรสูง อนาคตคิดว่าตลาดเห็ดระโงกจะขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงศึกษาข้อมูล และลงมือทำการทดลองปลูกเห็ดระโงก โดยเริ่มจากนำเห็ดระโงกที่ได้จากป่าธรรมชาติ มาทำเป็นหัวเชื้อ ทดลองปลูกโดยรดน้ำเชื้อบริเวณโคนต้นกระบากที่ปลูกตามคันนา และสละน้ำผ่านไป ๓ ปี ปรากฏว่าประสบความสำเร็จ ผลผลิตที่ได้นำมากินและแบ่งให้ญาติพี่น้อง เหลืออีกก็นำไปขาย กิโลกรัมละ ๕๐๐ บาท ซึ่งสามารถสร้างรายได้ครอบครัวได้เป็นอย่างดี หลังจากนั้นจัดตั้งเป็นกลุ่มและศูนย์เรียนรู้ และได้ยกระดับให้เป็นศูนย์เรียนรู้ปราชญ์สุขภาพเขาวงของกระทรวงสาธารณสุข

๓. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

ปัจจุบันทำเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ จากประสบการณ์และองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ ที่ได้โดดเด่น ด้านการศึกษา ทดลอง และลงมือทำ จนประสบความสำเร็จ เกิดเป็นรายได้เลี้ยงครอบครัว และเกิดความภาคภูมิใจได้รับเกียรติบัตรหลายด้าน ยกตัวอย่างเช่น

๑. เป็นปราชญ์สุขภาพ อำเภอเขาวง
๒. ได้เข้าร่วมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี ๒๕๕๗ (การปลูกข้าวอินทรีย์พื้นเมืองเขาวง)

๔. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้การผลิต

๑. มีการปลูกข้าว และปลูกพืชผักไม้ผลแบบอินทรีย์ ลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้น้ำหมักชีวภาพที่ทำเอง
๒. มีการปลูกเห็ดระโงก เพราะเห็ดระโงกต้นทุนต่ำกำไรสูง

การแปรรูป/การเพิ่มมูลค่า : นำเห็ดระโงกมาแปรรูปเป็นหัวเชื้อเห็ดระโงก จำหน่ายราคาขวดละ ๒๐๐ บาท

๕. การตลาด

จำหน่ายเห็ดระโงกราคา กก.ละ ๕๐๐ บาท และหัวเชื้อเห็ดระโงก ขวดละ ๒๐๐ บาท ภายในชุมชนหรือตลาดชุมชน และขายออนไลน์โดยสั่งซื้อผ่านเพจ/FB ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ สุขภาพ อำเภอเขาวง

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ยึดหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เป็นคนที่คิดนอกกรอบ ทำให้มีแนวคิด และเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่

๗. แนวคิดในการทำงาน

“ทำกินในครอบครัวให้เพียงพอก่อน แล้วค่อยแบ่งปัน แจก แลก ขาย”

๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพ

ทำเกษตรผสมผสานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายภายในครัวเรือน และคำนึงถึงความปลอดภัยเรื่องสุขภาพ

๙. รายได้

รายได้อยู่ที่ ๕๐๐-๑,๐๐๐ บาท/วัน

เลขที่โฉนดที่ดิน	xxxxx2
พื้นที่รวม	xxxxx56
เลขที่ดิน	xxxxx69
ระวาง	5842 III 0242-00 (4000)
ชั้น	ถนนพิเศษใหม่
อำเภอ	เขาค้อ
จังหวัด	กาฬสินธุ์
เขต	9 ต. 1 อ. 0.0 ตารางวา
รากประเมินที่ดิน (นรสรณัฐ)	170 บาทต่อตารางวา หรือตรวจสอบงบภาษี ประมาณ ไปที่ต.นรสรณัฐ หรือติดต่อ สำนักงานที่ดิน
ค่าที่ดินแปลง โดยกรมที่ดิน	16,67367534,104 07950283

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล

นายณัฐธัญญา เครือสวัสดิ์

(ณัฐธัญญาฟาร์ม)

ที่อยู่

๒๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลกุดปลาเค้า

อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

โทรศัพท์มือถือ

๐๙๔-๒๐๗๔๔๙๒

line

๐๙๔-๒๐๗๔๔๙๒

Facebook

ณัฐธัญญา เพิ่มทรัพย์สุนิรันดร์

๒. คติประจำใจ

วันนี้คือรากหญ้า วันหน้าคือต้นไทร

๓. สิ่งกีด

โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนบ้านแดนสามัคคี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. การบ่มเพาะจากศูนย์ฯ

การทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยการแบ่งพื้นที่ให้เกิดความสมดุล ปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์
ปลูกผัก ปลูกไม้เลื้อย เลี้ยงปลา ซึ่งจะสามารถจัดการพื้นที่การเกษตรได้ด้วยตนเอง รวมถึง
แปรรูปข้าว หน่อไม้ และพืชผักตามฤดูกาล และจำหน่ายในตลาดชุมชนและช่องทางออนไลน์

๕. ความเชี่ยวชาญ

การทำการเกษตรผสมผสาน การแปรรูปผลผลิตข้าวและพืชผัก

๖. ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น

พืชผักตามฤดูกาล ไม้เลื้อย วัว และการแปรรูปข้าว

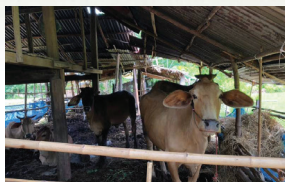
๗. รายได้สุทธิต่อปี (หลังจากหักทุนแล้ว)

รายได้สุทธิจากการทำการเกษตรประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
โดยมีรายได้หลักมาจากการปลูกพืชผักตามฤดูกาล การเลี้ยงวัว และการแปรรูปผลผลิต

๘. ศักยภาพในการรับคณะเข้าเรียนรู้ ดูงาน

สามารถรับคณะเข้าเรียนรู้ ดูงาน ไม่เกิน ๑๐ คน/ครั้ง และไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
โดยมีฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสานเป็นฐานหลัก และมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แก้วน้ำ
เครื่องขยายเสียง

๙. แผนที่ โดยสังเขป N 160 42/ 51.8// E 1040 06/ 30.1//

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล

นางทับทิม เพาะชม

ที่อยู่

๓๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลกุดปลาเค้า

อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

โทรศัพท์มือถือ

๐๙๐-๓๒๗๐๗๐๘

Facebook

ทับทิม เพาะชม

๒. คติประจำใจ

ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

๓. สังเกต

โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนบ้านแดนสามัคคี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. การบ่มเพาะจากศูนย์ฯ

การปลูกป่า การเพาะพันธุ์ไม้ป่า ไม้สามอย่างประโยชน์สี่อย่าง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยแบ่งพื้นที่สร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ทำนา ปลูกผักสวนครัวในโรงเรือน การเลี้ยงสัตว์และเลี้ยงปลา การแปรรูปผลผลิตข้าวและการจัดจำหน่าย ซึ่งจะทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และแบ่งปันให้สมาชิกกลุ่มและชุมชนได้ต่อไป

๕. ความเชี่ยวชาญ

การปลูกป่า และการเพาะพันธุ์ไม้ป่า การทำการเกษตรผสมผสาน การแปรรูปผลผลิตข้าว

๖. ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น พันธุ์ไม้ป่า พืชผักสวนครัว พืชตามฤดูกาล และการแปรรูปข้าว

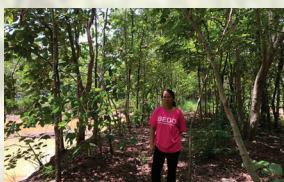
๗. รายได้สุทธิต่อปี (หลังจากหักทุนแล้ว)

รายได้สุทธิจากการทำการเกษตรประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
โดยมีรายได้หลักจากการขายพืชผักสวนครัว พืชตามฤดูกาล พันธุ์ไม้ป่า และปศุสัตว์

๘. ศักยภาพในการรับคณะเข้าเรียนรู้ ดูงาน

สามารถรับคณะเข้าเรียนรู้ ดูงาน ไม่เกิน ๓๐ คน/ครั้ง และไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี โดยมีฐานการเรียนรู้การอยู่กับป่าและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ฐานเรียนรู้เกษตรผสมผสาน การเพาะปลูกพืชในโรงเรือน การเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปข้าว และมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ศาลาประชุม เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง

๙. แผนที่ โดยสังเขป N 160 42/ 29.2// E 1040 05/ 25.7//

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล

นายอุทัย ไส่ลำพะจะ

ที่อยู่

ศูนย์เรียนรู้ โคก หนอง นา โมเดล ปี ๒๕๖๔

๙๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลกุดปลาเค้า

อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

โทรศัพท์มือถือ

๐๖๔-๑๓๔๒๗๑๖

๒. คติประจำใจ

มีแผน ชยัน ประหยัด อดทน

๓. สิ่งกีด

โครงการพัฒนาพื้นที่เกษตรน้ำฝนบ้านแดนสามัคคี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔. การบ่มเพาะจากศูนย์ฯ

การเลี้ยงวัว การขยายพันธุ์ การใช้ยาปฏิชีวนะ การปลูกพืชอาหารสัตว์ การทำการเกษตร
แบบผสมผสาน โดยใช้พื้นที่ทำการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำนา เลี้ยงวัว เลี้ยงไก่
เลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ เลี้ยงปลา ปลูกไม้ การเปลี่ยนพืชเป็นอาหารสัตว์และใช้มูลสัตว์เป็นอาหารพืช
สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในการทำการเกษตรได้ จึงทำให้สามารถพึ่งพาตนเอง
และแบ่งปันสู่ชุมชน

๕. ความเชี่ยวชาญ

ด้านปศุสัตว์ การดูแลรักษาสัตว์และการอนุบาลสัตว์หลังคลอด

๖. ผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น

การขยายพันธุ์วัว และแมลงเศรษฐกิจ

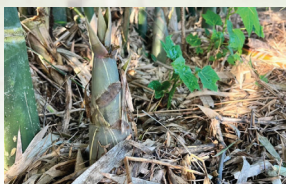
๗. รายได้สุทธิต่อปี (หลังจากหักทุนแล้ว)

รายได้สุทธิจากการทำการเกษตรประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี โดยมีรายได้หลักจากการขายลูกวัว และแมลงเศรษฐกิจ ส่วนการปลูกข้าว ปลูกผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เพื่อเป็นอาหารในครัวเรือน แจกจ่ายเพื่อนบ้านและชุมชน

๘. ศักยภาพในการรับคณะเข้าเรียนรู้ ดูงาน

สามารถรับคณะเข้าเรียนรู้ ดูงาน ไม่เกิน ๒๐ คน/ครั้ง และไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี โดยมีฐานด้านการปศุสัตว์ ฐานแมลงเศรษฐกิจ ฐานพืชอาหารสัตว์ และมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ศาลาประชุม เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง

๙. แผนที่ โดยสังเขป N 160 43/ 05.3// E 1040 04/ 50.2//

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์
กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
โทรศัพท์ : ๐-๔๓๘๗-๓๑๗๒
ปี พ.ศ. ๒๕๖๘